

Witte wijnen uit New York State: klassieke druiven, hybride stijl

16 september 2022 · door Gentil Noens

Riesling, Sauvignon Blanc, Pinot Gris en Chardonnay naast twee hybriden, Seyval Blanc en Vidal Blanc, uit de derde grootste wijnstaat van de VS.

New York State is na Californië en Washington de derde grootste wijnproducent van de Verenigde Staten, met meer dan 470 wijnbedrijven — maar wijnen van daar zijn in België zo goed als onbekend. Op 15 september 2022 opende Wijnclub Zottegem het nieuwe seizoen met zes witte wijnen uit de staat: vier klassieke *Vitis Vinifera*-druiven (Riesling, Sauvignon Blanc, Pinot Gris, Chardonnay) naast twee Frans-Amerikaanse hybriden, Seyval Blanc en Vidal Blanc. Dit is het volledige infoblad van die avond. Alle wijnen die we ooit proefden staan in onze [wijncatalogus](#).

De geproefde wijnen

Wijnhuis	Wijn	Jaar	Druif
Brotherhood	Riesling Winemaker's Private Selection	2014 Riesling	

Wijnhuis	Wijn	Jaar	Druif
Fulkerson	Sauvignon Blanc	2017	Sauvignon Blanc
Anthony Road	Pinot Gris	2017	Pinot Gris
Fox Run	Unoaked Chardonnay	2019	Chardonnay
Villa Bellangelo	Seyval Blanc	2017	Seyval Blanc
Thirsty Owl	Vidal Blanc	2015	Vidal Blanc

Noot van de wijnmeester

We zorgden ook dit wijnseizoen voor een uitdagende en inspirerende kalender: we steken de grote plas over en gaan Columbus achterna op wijnontdekking in Noord- en Zuid-Amerika. Het belooft een boeiend jaar te worden voor jullie en voor ons waarbij we jullie nieuwe wijnen en wijnstijlen kunnen laten ontdekken.

Ik bijt graag de spits van het seizoen af en neem jullie mee naar New York. Wij gaan vandaag niet voor de musicals, het bruisende stadsleven en nog zoveel meer maar wel voor de wijn! Wijnen uit New York State zijn ons quasi totaal onbekend (aan den lijve ondervonden bij mijn zoektocht naar wijn). Wie over Amerikaanse wijn spreekt, denkt nog altijd spontaan aan Californië maar ook in de oostelijke staten bloeit er vandaag een levendige wijncultuur.

New York State is zeker geen obscure wijnregio, sinds de jaren 90 is de wijnmakerij er tot volle ontwikkeling gekomen. De wijnregio's liggen

hoofdzakelijk rond de diverse meren landinwaarts maar er is ook een kleine wijnproductie langs de oever van de Hudson en op Long Island. Vandaag is New York State met meer dan 470 wijnbedrijven het 3° belangrijkste wijng gebied van de Verenigde Staten.

Er is een veelheid aan druiven aangeplant: de bekende Franse druiven (*Vitis vinifera*) maar evenzeer inheemse en hybride druiven. Er wordt wijn geproduceerd van ruim 35 druivenrassen, weliswaar niet allemaal van een zelfde kwaliteitsniveau. Van origine staan in Amerika veel wilde druivenrassen van de soorten *Vitis labrusca*, *Vitis berlandieri* en *Vitis riparia*. Die druiven hebben een zeer hoge zuurtegraad. De *Vitis labrusca*-rassen hebben een aandeel van 65% in het totaal en de *Vitis Vinifera*-rassen 35%. Er vindt echter de laatste jaren steeds meer een verschuiving plaats van Amerikaanse en hybride rassen naar *Vitis Vinifera*.

Ik heb geprobeerd om vandaag een ruim spectrum aan wijnen op tafel te zetten zodat we zowel het gebied kunnen ontdekken maar het ook kunnen vergelijken met andere wijng gebieden, met 'slechts' 6 flessen een moeilijke opgave. Ik heb gekozen voor 4 'traditionele druiven' (Riesling, Sauvignon Blanc, Pinot Gris en Chardonnay) en 2 hybride druiven (Seyval Blanc en Vidal Blanc). In welke mate zijn de wijnen van de traditionele druiven vergelijkbaar met wat we kennen uit de klassieke wijnwereld? Welke wijn krijg je van de hybride druiven? Allemaal vragen om samen op te lossen.

Geen uitdagende en typische lokale gerechten dit jaar maar eerder de klassieke keuken die we allemaal kennen. Op die manier willen we

belichten met welke (gewone) gerechten je de wijnen alledaags kan combineren. Deze avond koos ik voor een visschotel met gerookte en gepocheerde zalm, tomaat-garnaal, gerookte paling, enz. om de zomer af te sluiten.

Gentil

Een korte introductie van New York State

New York is één van de 50 staten van de Verenigde Staten van Amerika met als hoofdstad Albany. De staat New York grenst in het noorden en het westen aan Canada en aan het Lake Erie en het Lake Ontario. In het zuiden grenst het aan Pennsylvania en New Jersey en in het oosten aan Connecticut, Massachusetts en Vermont.

De staat New York is rijk aan meren en rivieren. Het grootste meer is het Lake Champlain en dat is een gedeelte van de grens met Vermont. De belangrijkste rivier is de Hudson River. Deze ontspringt in de staat en mondt uit bij New York City in de Atlantische Oceaan. Aan de grens met Canada situeren zich de bekende Niagara Falls.

Amerikaanse wijn bestaat al sinds de eerste kolonisten uit Europa de wijnstok aan de Noord-Amerikaanse kust aan wal brachten. Hoewel wijnbouw inmiddels een flinke groei heeft doorgemaakt in de Verenigde Staten, heeft de wijnstok hier vele tegenslagen moeten overwinnen, zowel door mens als milieu.

Jarenlang is New York, na Californië, de op één na grootste teler van druiven. Het merendeel daarvan wordt nog altijd gebruikt voor

druivensap en tafeldruiven. Slechts 40% wordt gebruikt voor de productie van wijn. De regio's waar wijnen geproduceerd worden, liggen tot 800 km van elkaar verspreid over de staat.

New York situeert zich tussen 41° en 43° noorderbreedte. Wanneer we dit vergelijken met andere wijngebieden in de Verenigde Staten situeert Californië (Napa Valley) zich op 38° NB en Washington State op 45° NB. Ter vergelijking met bekende Franse wijngebieden: Champagne ligt op 49° NB, Bourgogne op 47° NB en Bordeaux op 44° NB.

Hoewel de staat New York aan de Atlantische kust ligt, is het klimaat er eerder continentaal. Het weer wordt sterk beïnvloed door twee continentale luchtmassa's: een warme, vochtige uit het zuidwesten en een koude, droge uit het noordwesten. Het resultaat zijn warme, droge zomers en koude winters. Om in de winter te kunnen overleven en in de zomer voldoende water en verkoeling te krijgen, liggen de wijngaarden in New York bijna allemaal aan het water: bij rivieren, meren of de oceaan.

Een korte introductie van de wijnregio New York State

Zoals ik al aangaf, New York is de derde grootste wijnproducent in de Verenigde Staten met een gemiddelde productie van 200 miljoen flessen per jaar. 85% van de jaarlijkse productie komt uit de regio Finger Lakes, 10% uit de regio Hudson River Valley en 5% uit de rest van de staat. Er worden jaarlijks ongeveer 175.000 ton druiven geoogst. Deze landbouwtak stelt 12.000 mensen tewerk in de wijngaarden en 3.000 in

de verwerking ervan. De wijnproductie heeft een omzet van meer dan 500 miljoen dollar waarop de overheid 40 miljoen dollar taksen en belastingen heft.

Onder het Ministerie van Financiën werden de AVA's opgericht: American Viticultural Areas, geografisch georiënteerde wijnproducerende regio's. Deze oorsprongsbenamingen worden aangeduid door het Alcohol and Tobacco Tax and Trade Bureau (TTB), een onderdeel van het Ministerie van Financiën. De voorwaarden om een AVA-benaming te krijgen zijn, in tegenstelling tot andere beschermde oorsprongsbenamingen, miniem: 1/ tot het afgebakende gebied behoren en 2/ minstens 85% van de druiven moet geteeld en verwerkt worden in dit gebied.

Om alles in perspectief te plaatsen: de Verenigde Staten heeft in totaal 239 AVA's, waarvan er 138 in Californië liggen en New York State 7 — dat geeft een beeld van de concentratie van de wijnproductie (veel minder verspreid dan in Californië) en de omvang.

Finger Lakes AVA

Het belangrijkste en grootste wijngebied, gelegen tegen Lake Ontario. De Finger Lakes is een van de historisch meest belangrijke regio's voor New Yorkse wijn. Na de drooglegging herstelde de regio zich met verschillende belangrijke ontwikkelingen. In 1936 introduceerde Charles Fournier, een wijnmaker bij Veuve Clicquot, Frans-Amerikaanse hybride druiven in een regio die zich voorheen richtte op lokale variëteiten.

Een paar decennia later nam Gold Seal — het bedrijf dat Fournier in dienst had — Dr. Konstantin Frank in dienst, een Oekraïense immigrant en wijnbouwer; het duo, samen met de in Duitsland geboren Hermann J. Wiemer, begon met het uitvoeren van diepgaande experimenten en onderzoek naar het terroir van de Finger Lakes.

De Finger Lakes zijn uitermate geschikt voor Riesling, alle soorten Riesling, van kurkdroog tot heerlijk zoet. De Riesling van het wijndomein Dr. Konstantin wordt bij de beste Riesling ter wereld gerekend (helaas zeer moeilijk verkrijgbaar — er is één invoerder voor Europa in de UK en die heeft geen zin om naar België te verzenden, zelf leveren ze niet rechtstreeks buiten de States).

Het merendeel van de wijndomeinen situeren zich rond Seneca Lake en Cayuga Lake (die ondertussen een eigen AVA zijn). Als je ter plaatse bent en je zou de Seneca Lake Wine Trail of de Cayuga Lake Wine Trail doen, dan kom je langs heel wat opmerkelijke wijndomeinen zoals Dr. Konstantin Frank of Hermann J. Wiemer.

Rond de Finger Lakes vind je ook heel wat distilleerderijen en cidermakers. De meeste hebben een eigen winkel en laten bezoeken toe. Hierdoor is rond Finger Lakes een soort 'wijn, distillaat, cider'-toerisme ontstaan.

Hudson River AVA

Een uitgestrekt wijng gebied langs de oevers van de Hudson ten noorden van New York City. De landelijke Hudson Valley, een korte rit ten noorden

van New York City, heeft de oudste wijnmakerij van het land:

Brotherhood Winery, opgericht in 1839. Wij proeven vandaag hun Private Selection Riesling waarvan de druiven afkomstig zijn van een specifiek perceel aan Finger Lakes.

Niettegenstaande het oudste wijndomein zich in deze regio bevindt, is de ontwikkeling van de wijnbouw maar zeer langzaam op gang gekomen, mede door investeringen van buitenlandse wijndomeinen.

De laatste jaren is er in deze regio veel nadruk gelegd op Cabernet Franc. Voor veel wijndomeinen is het hun 'signature wine'. Er zijn ook heel wat cidermakers in deze regio.

Long Island Region AVA

Een paar uur buiten New York City ligt North Fork op Long Island, voor veel stadsbewoners geliefd voor een gemakkelijk weekendje weg. Voor wijnliefhebbers is het helemaal een fijne locatie: dit stuk Long Island heeft wijngaarden aan weerszijden van de weg en verschillende 'proeflokalen' verwelkomen er bezoekers. Door het zeeklimaat en de zandgronden gedijen de zogenaamde Bordeaux-variëteiten in deze wijnstreek zeer goed. Cabernet Sauvignon en Merlot staan centraal, maar wijnmakers produceren hier ook aromatische witte wijnen zoals Gewürztraminer en Riesling.

Niettegenstaande de wijnproductie vooral uitgebouwd is in North Fork, zijn er ook in South Fork (beter gekend als de Hamptons) enkele wijndomeinen. Er zijn een paar vooruitstrevende en innovatieve

wijndomeinen zoals Wölffer die bijvoorbeeld ook Trebbiano hebben aangeplant.

Niagara Escarpment AVA

Deze noordelijke regio is een van de warmste in de staat New York, grotendeels dankzij de warme luchtstromen uit Lake Ontario. Hoewel inheemse en hybride variëteiten de wijngaarden domineren, beginnen steeds meer wijnmakers Europese druiven te planten en te experimenteren met droge stille wijnen.

Champlain Valley AVA

Deze regio is vooral een fruitgebied. Het vormt de grens tussen New York en Vermont. Men begint zich toe te spitsen op de aanplant van winterharde druiven, zoals Frontenac, waar men ook in Minnesota (eveneens een opkomend wijng gebied) vaker op inzet.

Lake Erie AVA

Weinig bekend feit: buiten Californië produceert Lake Erie de grootste hoeveelheid druiven van het land. Ongeveer 95% zijn Concord-druiven, voornamelijk gebruikt voor sap, maar de laatste jaren worden er meer Europese variëteiten geplant en verwerkt tot wijn.

Upper Hudson AVA

Lang beschouwd als een vakantiebestemming voor stadsbewoners, omvat de Upper Hudson AVA de Adirondacks en Catskills. Hybriden zoals

Marquette domineren de aanplant in de regio. Deze druivenrassen zijn beter bestand tegen de ijzige winters.

Stedelijke wijnmakerijen

Hoewel het geen officiële AVA is, heeft New York City een aantal opwindende wijnprojecten die tussen de wolkenkrabbers groeien. Merken zoals Brooklyn Winery en The Red Hook Winery kopen druiven uit het hele land om ze vervolgens te vinifiëren in hun productiefaciliteiten in de stad. Beide hebben aangrenzende proeflokalen, zodat gasten kunnen nippen en genieten met een prachtig uitzicht op de skyline.

Ondertussen is er ook Rooftop Reds, een echt werkende wijngaard op een dak in de stad, klaar om hun eerste vintage te bottelen en te verkopen. Er zijn dus wel wat redenen om dit in de gaten te houden. Of het kwaliteit oplevert is nog niet duidelijk maar het zorgt alvast voor entertainment.

Een korte introductie over de wijngeschiedenis van New York State

Het is duidelijk dat er al heel lang wijnbouw is in New York State. Van de inheemse bevolking is niet geweten of zij druiven aanplantte. De eerste geschriften hierover zijn van Nederlanders in Manhattan in de periode 1647–1664. Franse hugenoten probeerden dit ook, maar hun Europese variëteiten faalden en begonnen te verwilderen.

De eerste wijngaard werd in 1818 aangeplant in Chautauqua County (in het uiterste westen, in de buurt van Lake Erie) door Elijah Fay. Tussen 1827 en 1850 ontstonden er verschillende wijngaarden en -bedrijven in verschillende delen van de staat en voornamelijk in de Hudson Valley.

In 1850 plantte de Duitser Andrew Reisinger een wijngaard aan in de regio Finger Lakes en introduceerde het snoeien van de wijnstokken. In hetzelfde jaar ontwikkelde een steenhouwer, William Kniffin, een nieuwe methode van snoeien: het vier-armsysteem. Deze snoeiwijze kreeg later zijn naam en wordt nu nog gebruikt, voornamelijk voor Frans-Amerikaanse hybriden.

Wat New York onderscheidt en uniek maakt is het gebruik van Amerikaanse en hybride wijnstokken. *Vitis vinifera*, de Europese wijnstok, maakt maar een kwart uit van het totale wijngaardoppervlak.

Traditionele Amerikaanse druivenrassen zoals Concord, Delaware en Niagara voeren hier nog altijd de boventoon, tegenwoordig aangevuld met Frans-Amerikaanse kruisingen met exotische namen: aurora, baco noir, chancellor, maréchal foch, seyval en vidal.

In de jaren tussen 1850 en 1872 werden verschillende druivenrassen ontwikkeld die meestal de naam kregen van de plaats waar ze eerst groeiden, zoals de Concord, de Delaware en de Niagara. Dit was ook de periode dat de eerste belangengroepen ontstonden en de wijnbouwers zich verenigden.

De drooglegging (van 1919 tot 1933) zorgde ervoor dat slechts een paar wijnmakers overleefden: zij die wijn voor erediensten produceerden, zij

die alleen nog druivensap maakten en zij die druiven verkochten aan illegale wijnmakers.

Na de drooglegging werd er al vlug volop geëxperimenteerd met nieuwe variëteiten: in 1936 introduceerde Charles Fournier een aantal Frans-Amerikaanse hybriden in New York en in 1953 huurde hij Dr. Konstantin Frank in als adviseur om de Europese Vitis Vinifera-variëteiten aan te planten. In 1961 was de eerste wijn afkomstig van Vitis Vinifera een feit.

In 1976 bekrachtigt gouverneur Hugh Carey de 'Farm Winery Act' waarbij kleine wijnbedrijven de toestemming kregen om hun wijn ter plaatse te verkopen; de taksen en belastingen erop werden drastisch verlaagd.

Om de New Yorkse wijnen te promoten en onderzoek in de wijnindustrie te financieren werd in 1985 de New York Wine & Grape Foundation opgericht. Deze organisatie lanceerde in 1991 een nieuw exportprogramma zodat deze wijnen ook in andere landen erkenning en appreciatie kregen. Dit lukte ook, want in 1998 wonnen 2 Rieslings een gouden medaille in de verkiezing van beste Riesling in Straatsburg. Ook de ice-wines vallen regelmatig in de prijzen bij nationale en internationale verkiezingen.

Er zijn nu ruim 400 wijnbedrijven actief die, vaak met hulp van buitenlandse investeerders, zich volop inzetten om de kwaliteit van hun product te verhogen en het te promoten over de hele wereld. Export is nog steeds een aandachtspunt. Men kan niet rechtstreeks verkopen of shippen naar alle staten van de USA en export naar bijvoorbeeld Europa is ook nog niet echt zwaar uitgebouwd (zoals ikzelf heb moeten

vaststellen).

Ik merk op dat de smaakstructuur van de wijnen uit New York State misschien toch steeds iets meer restsuikers heeft. Er worden ook nog steeds heel wat versterkte wijnen en honigwijnen geproduceerd van de lokale druivenrassen. Deze inheemse rassen zijn vaak zeer zuur, reden voor het maken van dat soort wijnen of het maken van ciders en distillaten.

Onze proefavond zal ons meer inzicht geven in de 'echte' wijnen en hopelijk laat hij ons kennismaken met de positieve evolutie naar meer kwaliteit.

Bespreking van de druiven

Ik heb er uiteindelijk voor gekozen om de focus te leggen op 6 witte druivensoorten: 4 klassieke Vitis Vinifera (zogenaamde klassieke Europese druiven) en 2 (Franse) hybriden. Ik geef hierna een korte schets van deze druiven.

Riesling

Riesling is één van mijn lievelingsdruiven, de Koningin der druiven, door sommigen uitermate geliefd en door anderen verguisd. De Riesling heeft kleine druifjes met dikke schil in de vorm van kleine compacte trossen met korte bloemsteel, groen tot goud gekleurd, met bruine vlekjes afhankelijk van de rijpheid. Het is een langzaam rijpend ras dat gekenmerkt wordt door een fruitig zuur.

De druif biedt bijzonder goede weerstand aan extreem lage temperaturen, evolueert optimaal in een wat koelere zone waar het langzaam rijpen het aromatische karakter benadrukt. Het is bijvoorbeeld de enige druif die in het unieke, koele klimaat van de Moezel en de noordelijke Rijnstreek gedijt. Deze streken kunnen derhalve ook de langste Rieslingtraditie voorleggen.

De Riesling is sterk verbonden met Duitsland. De aanplant is er ongeveer 20% van de totale mondiale aanplant, wat ruim 21.000 ha betekent, en de aanplant groeit steeds verder.

Riesling verkiest een goed gedraineerde lichte bodem en neemt de karakteristieken van het terroir op. Zo zal een leisteenbodem een rokerig smaakje geven, andere bodems zullen vooral mineraal, staal, teer, aards, bloemig of iets gekruid smaken.

Precies omwille van die bodemgesteldheid (kalk en klei in de Elzas tegen leisteen in Duitsland) en het alcoholpercentage is de Riesling uit de Elzas vaak verschillend met deze uit Duitsland. Het wordt dus een leuke ontdekking wat de Finger Lakes-ondergrond betekent in het glas.

Het aanbod van Riesling is zeer verscheiden. Een Riesling leent zich omwille van zijn natuurlijk zuurgehalte tot verschillende vinificatietechnieken en kan dus zowel als schuimwijn of stille droge wijn of stille zoete wijn in je glas belanden.

Een goede Riesling heeft een fijne, elegante neus met subtiele fruitaroma's (citroen, grapefruit, perzik, peer), witte bloemen en soms

ook venkel en zoethout. Bij Rieslings van leisteenbodems spreekt men vooral van een minerale toets. Sommige wijnen ruiken naar vuursteen, rijpere wijnen hebben vaak een interessante 'petroleum'-toets.

Sauvignon Blanc

De Sauvignon Blanc-druif is zonder discussie één van de beroemdste druiven, die men eigenlijk in alle wijnstreken kan terugvinden. Soms wordt de druif ook de Fumé Blanc genoemd, zoals bijvoorbeeld in Californië. Het is een Atlantisch druivenras dat oorspronkelijk uit West-Frankrijk komt. Niemand weet evenwel met zekerheid of het origineel aan de oevers van de Loire stond aangeplant of aan die van de Garonne.

Wereldwijd gezien is Sauvignon Blanc een topcultivar die men vooral tegenkomt in niet te warme streken. De mooiste resultaten van de Sauvignon worden gehaald in de Loire (Sancerre, Pouilly-Fumé en Touraine) en in de Bordeaux (Graves, Sauternes). Buiten Frankrijk komt vooral Nieuw-Zeeland met topproducten te voorschijn. Het beste klimaat voor sauvignon is zonder twijfel een klimaat dat een trage rijping toelaat.

Sauvignon Blanc is een heel krachtig druivenras dat de neiging heeft tot een overmatige vegetatie. De kracht moet dus onder controle gehouden worden door de druif aan te planten in weinig of middelmatig vruchtbare terroirs, door gebruik te maken van minder productieve onderstokken en door aangepast te snoeien, wat vaak heel ingrijpend moet gebeuren de eerste jaren, anders ontstaan bij de oogst groene druiven die slechte wijnen opleveren.

Sauvignon Blanc is het druivenras bij uitstek dat van een kalkbodem houdt. Harde kalk, mergel of losser maritiem sedimentair gesteente doet het zeker even goed. De kwaliteit van Sauvignon Blanc is gelinkt aan het terroir; de expressie gaat meer kruidig en floraal zijn op kiezelachtige terrassen en meer krachtig en rechtlijnig op diepere mergelondergronden.

Sauvignon Blanc staat voor witte wijnen die heel elegant, levendig, evenwichtig en karakteristiek zijn, wijnen die jong moeten gedronken worden. De Sauvignon Blanc geeft meestal een lichte kleur met een lichte groene schijn. De karakteristieke aroma's van sauvignon, die heel sterk in de wijn aanwezig zijn de eerste jaren, zijn sterk gelinkt aan de wijnstok en aan het terroir. Typische aroma's zijn gras, pomelmoes, limoen en vooral ook vlierbloesem. Altijd voldoende aciditeit, soms zelfs iets agressief.

Pinot Gris

De druif is afkomstig uit Frankrijk en is een mutatie van de Pinot Noir. Vanuit de Bourgogne zou dit druivenras door kloosterlingen naar andere landen zijn gebracht, zoals naar Hongarije. Na de Tweede Wereldoorlog heeft 'Pinot Gris' als pinot grigio furore gemaakt in Italië. In Duitsland is de druif bekend onder de naam ruländer en grauburgunder. In de Elzas stond zij vroeger ook bekend als tokay d'Alsace. Deze benaming mag niet meer aan deze druif gegeven worden om verwarring met de Hongaarse tokajer-wijnen te voorkomen.

De vruchten van dit druivenras hebben van nature flink wat suiker en relatief weinig zuren. Hierom wordt zij bij voorkeur in koelere streken geteeld. In warme regio's ontstaan vaak saaie zoetige wijnen. De schillen bevatten weinig kleurstof zodat de wijnen wit of hooguit ros kleurig kunnen zijn.

In koele gebieden verloopt de groei van de druiven niet altijd zonder problemen. Pinot Gris is een druif met behoorlijk veel groeikracht maar weinig productief. Hij voelt zich thuis op vrij diepe, betrekkelijk droge kalkbodems met een goede ligging. Hij is weinig gevoelig voor winterkou, maar door zijn erg dunne schil is hij wel heel kwetsbaar voor grijze rot. De Pinot Gris heeft compacte trossen, wat de soort kwetsbaar maakt voor rotting, vooral als er regenwater tussen de vruchten gevangen blijft.

Chardonnay

Over de oorsprong van de druif is er veel onzekerheid maar het lijkt desalniettemin wel vast te staan dat de Bourgogne de bakermat is. In documenten van 1831 van de Statistique de la Vigne de la Côte d'Or worden 3 Chardonnay-wijngaarden vermeld: Meursault, Chassagne-Montrachet en Puligny-Montrachet. Op dat ogenblik waren de wijnen in de Bourgogne hoofdzakelijk rode wijnen. Slechts een klein deeltje was witte wijn en het was de Chardonnay die de beste kwaliteit leverde.

De Chardonnay is een echte werelddruif die zowel in de klassieke als in de nieuwe wereld haar plaats krijgt. De druif heeft dan ook een zeer hoog aanpassingsvermogen aan bodem en klimaat. De Chardonnay is een krachtige groeier en vlot rijpende druif. Dankzij het vroege rijpen van de

druif is ze perfect geschikt om te worden aangeplant in koelere streken.

Men mag de oppervlakte grond die wereldwijd bebouwd is met de Chardonnay-druif schatten op meer dan 140.000 ha. Naargelang de bodemstructuur en het klimaat krijgen we verschillende wijnstijlen, van levendiger met meer zuren in het noorden tot ronder en voller van smaak in het zuiden. De bodem en het klimaat bepalen mee de geschiktheid van de wijn voor houtrijping.

De Chardonnay is ook een veelzijdige druif die perfect past om kwaliteitsvolle wijnen te maken, zowel droge witte wijnen, mousserende wijnen en zelfs enkele zoete wijnen.

Terroirs die best bij Chardonnay passen zijn middelmatig vruchtbare ondergronden met veel kalk of rijk aan mergel met losse kalkafzettingen. Op dunne bodemstructuren met veel kalk heeft Chardonnay meestal een eerder streng karakter, meer metaalachtig zelfs. Diepere bodemstructuren geven Chardonnay dan weer een ronder, rijker en vlotter karakter. Chardonnay houdt niet van extreme droogte en dus moet men in warmere (mediterrane) gebieden kiezen voor een ondergrond die het vocht goed bijhoudt.

De aroma's van Chardonnay variëren naargelang het productiegebied. Meer floraal en mineraal in het noorden en fruitiger in het zuiden — dit druivenras heeft de gave om het terroir waarop het groeit weer te geven. De kleur varieert van licht groengeel (voor de mineraal gevinifieerde en niet-houtgelagerde wijnen) tot goudgeel (voor de vollere en op eiken vaten gerijpte wijnen). Deze laatste zijn de meest klassieke wijnen.

Wij proeven deze avond een un-oaked versie, dus eerder mineraal.

Seyval Blanc

Seyval blanc, ook wel seyve-villard genoemd, is een witte vroegrijpe hybridedruif die goed gedijt in een koeler klimaat. Hierom wordt de druif vooral veel aangeplant in het Verenigd Koninkrijk, de noordelijke regio's in het oosten van de Verenigde Staten en Canada.

De druif zou rond 1920, in het Franse Saint-Vallier, door kruising van de rayon d'or en seibel zijn gecreëerd door Bertille Seyve en zijn zwager Villard. Omdat het hier om een hybridevariant gaat en niet om een zuivere *Vitis vinifera*, mag de druif als zodanig in de Europese Unie niet voor kwaliteitswijnen gebruikt worden. Op zich dus een ontdekking voor de meesten van ons waarschijnlijk, het is een druif die we de voorbije 15 jaar nog nooit in een proeverij hebben gehad.

Karakteristiek voor de seyval blanc zijn de citruselementen en mineralen. Men plant de seyval blanc ook wel aan voor gebruik als tafeldruif. Ook in privétuinen is de druif populair omdat de druif zich gemakkelijk langs hekken en pergola's laat leiden. Veel aangeplant in Engeland.

Vidal Blanc

Vidal Blanc is een witte Franse hybride-druivensoort die ontstaan is uit kruisingen met Ugni Blanc en Rayon d'Or (Seibel 4986). Deze druif is in staat om in een kouder klimaat veel suiker aan te maken in combinatie met een goede zuurbalans.

In de dertiger jaren van de vorige eeuw is de Vidal Blanc ontwikkeld door de Franse kweker Jean Louis Vidal. Aanvankelijk was zijn doel een druif voor wijn te creëren waaruit later Cognac zou kunnen worden gedestilleerd. Vanwege de winterhardheid wordt de druif vooral toegepast in Canada en de Verenigde Staten. De druif is ook enigszins resistent tegen meeldauw.

De trossen zijn middelgroot, vaak langwerpig/cylindrisch of in de vorm van een worst. Bij misbloei ontstaan wat lossere trossen. Per scheut worden meestal twee trossen gevormd.

De bessen zijn klein en rond, hebben een dikke schil en zijn geel van kleur. De druiven zijn door de dikke schil weinig bevattelijk voor Botrytis.

Bespreking van de geproefde wijnen

Brotherhood Riesling Winemaker's Private Selection

2014

Onze eerste wijn voor deze avond komt van wat wordt beschouwd als de oudste actieve wijnmakerij in de USA. In 1824 was Joh. Jacques begonnen met het aanplanten van druiven in de tuin van zijn winkel. Tegen 1835 had hij een heuse wijngaard uitgebouwd waarbij hij zijn druiven verkocht op de New York City-markt.

Toen de prijzen voor druiven onderuit gingen, besliste hij om wijn te maken waarbij hij zijn eerste commerciële wijn op de markt bracht in 1839 onder het label 'Blooming Grove Winery'. Initieel maakte hij

'miswijn' voor sacramentaal gebruik vanuit zijn positie binnen The Washingtonville Presbyterian Church maar al spoedig kreeg zijn wijn een reputatie van zuiverheid wat hem geen windeieren legde. In 1858 namen zijn 3 zonen over en breidden het wijndomein verder uit en maakten zij 15 verschillende wijnen.

In 1886 werd het wijndomein verkocht aan wijnhandelaars J.M. Emerson & Son uit New York City. Zij hernoemden het wijndomein in Brotherhood Wine Company met nog steeds een sterke focus op religieuze wijnen. Zij breidden snel het wijndomein verder uit en zetten ook in op tafelwijnen, brandies en distillaten. Hun mousserende wijn 'champagnestijl' gaf hen heel wat aanzien. Hun omzet groeide exponentieel tot de drooglegging in 1920.

Om te overleven reorganiseerden ze zich in The Brotherhood Corporation en produceerden ze enkel nog de toegestane medicinale en sacramentale wijnen. Zij konden verder bestaan met hun eigen wijngaard in Washingtonville maar namen ook een wijngaard over in Californië (Livermore Valley). Regelmatig voerden tankvrachtwagens wijn van de westkust naar de oostkust.

Toen de drooglegging werd opgeheven in 1933 lanceerden ze hun stock van 500.000 flessen mousserende wijn van 1915 en hernam het succes.

Belangrijk is 1987, want toen kochten een aantal lokale zakenmensen, waaronder wijnmaker Cesar Baeza, het domein om het terug als toeristische trekpleister te herstellen in Hudson Valley en om er terug een nieuw gamma kwaliteitswijnen te produceren van de klassieke Vitis

Vinifera-druiven Pinot Noir, Cabernet, Merlot, Chardonnay en Riesling. Tegelijkertijd behielden ze ook enkele oude klassiekers van het wijndomein (zoals Holiday Spiced Wine, Cream Sherry, enz.).

In 1999 vernielde een enorme brand bijna alle historische gebouwen van het wijndomein. De wijnmakerij en de kelders bleven gespaard maar de komende periode was er één van moeizaam bestaan. Tot in 2005 Cesar Baeza een nieuw partnerschap aanging met de Chileense wijnfamilies van Luis Chadwick en Pablo Castro. Zij investeerden massaal in de modernisering en de aanplant van nieuwe wijngaarden. Hun focus ligt volledig op het produceren van 'award-winning wines'.

Wij proeven één van deze wijnen: een Riesling gemaakt van druiven afkomstig van een single vineyard in Finger Lakes (de winery zelf ligt in Washingtonville, Hudson River Valley). De ondergrond heeft leisteen, schiste, kalksteen en schalie.

We zien in het glas een strogele kleur. De wijn is zeer aromatisch met toetsen van limoenzeste, appel, peer, perzik, ananas, een lichte typische Riesling-neus (pétrolé).

Fulkerson Sauvignon Blanc 2017

Ook dit wijndomein heeft een lange geschiedenis: in 1805 trok Caleb Fulkerson noordwaarts vanuit New Jersey op zoek naar vruchtbaar land. Hij settelde op een stuk land op de westelijke hellingen van Seneca Lake.

Zijn zoon erfde het landgoed in 1840 en bouwde de boerderij zoals die nu nog steeds op het domein staat. Zij plantten vooral zwarte frambozen. Er

waren ook druiven aangeplant maar het was pas nadat in 1960 een plaag de frambozenstruiken vernielde dat ze volop begonnen zijn met de aanplant van druiven.

Het was ondertussen de 6° generatie met Ayre Fulkerson die in 1989 Fulkerson Winery officieel opende. Hij is nog steeds de wijnmaker. Zij hebben een dubbele business: enerzijds maken ze wijn maar ze verkopen ook druiven en druivensap aan thuiswijnmakers.

Zijn zoon Steven studeerde in 2007 af aan de Cornell Universiteit als wijnmaker/oenoloog. Hij is sinds 2015 algemeen directeur van het wijndomein.

Wij proeven vandaag hun Sauvignon Blanc uit 2017. In de neus aroma's van tropisch fruit en citrus, meloen, groene appel en perzik. Zelfs een beetje kruidige toets op de afronding.

Anthony Road Pinot Gris 2017

Anthony Road is een jonger wijndomein, in 1990 opgericht door de Martini-familie. Ann en John Martini verhuisden in 1973 naar Yates County om druiven te kweken op een landgoed van 100 ha met zicht op Seneca Lake. Ann werkte op de boerderij terwijl John werkte voor Cornell Universiteit op hun experimenteel landbouwterrein.

Initieel verkochten ze hun druiven aan de Taylor Wine Company. In 1990 startten ze hun eigen wijnmakerij met wijnen gemaakt van de druiven van 1989. Sinds 2013 werken hun 4 kinderen, hun partners en hun kinderen op het wijndomein dat toen ongeveer 12 ha wijngaard bezat.

De wijn komt van druiven van de Nutt-wijngaard die de Martini's in 2014 aankochten. Er zijn ondertussen 60 ha druiven aangeplant met Pinot Gris, Riesling, Gewürztraminer, Lemberger, Merlot, Chardonnay, Sauvignon Blanc en Cabernet Franc. Er is een vruchtbare ondergrond met sibleem en klei.

De wijn is gemaakt van 95% Pinot Gris en 5% Riesling. In het glas helder strogeel met groene schijn. In de neus florale aroma's, citruszeste en grapefruit, honingmeloen, abrikoos, ananas, aardse en minerale toetsen, een beetje rokerig zelfs — meer stijl Pinot Grigio dan Alsace Pinot Gris.

Fox Run Unoaked Chardonnay 2019

Fox Run was een melkboerderij voor meer dan een eeuw. Het was pas in 1984 dat de eerste druiven werden aangeplant. In 1990 transformeerden Larry en Adele Wildrick de melkboerderij in een wijnmakerij.

In 1994 kochten Scott Osborn en zijn businesspartner Andy Hole het domein. Met 50 ha oostgerichte wijngaarden focussen ze op zogenaamde limited production estate wines.

Scott Osborn was initieel een vastgoedmakelaar in Californië. Het werken nabij de wijngaarden was inspirerend en in 1980 startte hij op Kanocti Winery en vervolgens passeerde hij langs Firestone Winery, Zaca Mesa en Byron Winery in Santa Barbara. Tijdens een bezoek aan zijn familie in Rochester kwam hij voor het eerst in contact met zogenaamde cool climate wijnen en besliste hij dat dit was wat hij wou verder doen. Toen in 1993 Fox Run te koop stond kocht hij het domein samen met Andy Hole.

In 2012 kocht hij samen met zijn schoonzuster en schoonbroer Andy Hole zodat het domein volledig family-owned is.

Sinds 1990 wordt er op het domein un-oaked Chardonnay gemaakt. De wijn die we proeven is gemaakt met druiven van de Doyle Family-wijngaarden, een van de oudste Chardonnay-wijngaarden in New York State.

Concreet is de wijn gemaakt van 92% Chardonnay en 8% Traminette (een Frans-Amerikaanse hybride, kruising van Gewürztraminer x Joannes Seyve 23.416). De wijn onderging na 3 weken gisting 6 maanden rijping sur lies op inox tanks.

In het glas helder lichtgeel, met aroma's van citroen, roze pompelmoes, meloen, witte nectarine, peer, lychee, zelfs een vleugje kokos, hazelnoot, kruiden, yoghurt, een romig mondgevoel en tegelijk heldere aciditeit.

Villa Bellangelo Seyval Blanc 2017

De eerste wijnstokken werden reeds aangeplant in 1866 door een zekere dr. Byron Spence. Een aantal van die oude wijnstokken staan er vandaag nog. Het domein heeft dus ook wat geschiedenis.

Villa Bellangelo is gelegen op de top van een heuvel met zicht op centraal Seneca Lake. Tussen 1986 en 2002 noemde het domein Squaw Point Winery en lag de nadruk op inheemse druiven. Toen in 2002 het domein werd overgenomen door Michael Litterio werd de ommezwaai ingezet naar vinifera-rassen.

In 2011 nam de uit Californië afkomstige familie Missick het domein over met als doel hoogkwalitatieve wijnen te maken. Chris Missick is sinds 2015 wijnmaker maar was oorspronkelijk een advocaat.

De wijn kreeg een koude gisting in inox tank, geen malolactische gisting en botteling na ongeveer 1 jaar. Het resultaat is een citroengele wijn met hoge viscositeit. In de neus vers gemaaid gras, groene appel, Doyenne-peer, citrus (mandarijn, pompelmoes), perzik, abrikoos, nectarine, hars, aards, mineralig.

Thirsty Owl Vidal Blanc 2015

De Thirsty Owl Wine Company is gestart met de aankoop van 150 ha door Ted Cupp op 2 juli 2001. In de lente van 2002 werden Cabernet Sauvignon, Syrah, Pinot Noir en Malbec aangeplant. Ondertussen is het wijndomein sterk uitgebreid.

Wij proeven een wijn gemaakt van druiven van de Ovid-wijngaard op de westelijke oever van Lake Cayuga met een vruchtbare glaciale bodem met kalksteen en klei.

In het glas een strogele kleur met een mooie schittering. De wijn is aromatisch, grassig, citrus, rijpe (stoof)appel, peer, perzik, nectarine, tropische toetsen (ananas, passievrucht), amandel, honing, mineralig, licht en crispy, hoge aciditeit, mooie zoetzuurbalans en kruidige afdronk.